

Handläggare: Daniel Persson
Telefon: 08-508 28 758

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2012-11-20, p. 14

Kartläggning av traditionell kinesisk medicin i Stockholms stad

En rapport från miljöförvaltningen

Förslag till beslut

1. Godkänna anmälan om rapporten
2. Överlämna rapporten till Livsmedelsverket för kännedom

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Daniel Selin
Avdelningschef

Sammanfattning

Traditionell kinesisk medicin (TCM) innefattar olika behandlingsmetoder i form av akupunktur, massage, qigong och örtprodukter. Förvaltningen genomförde under 2012 med hjälp av en student vid Sveriges Lantbruksuniversitet en studie avseende kinesiska örtprodukter.

På de sex produkter som granskades påvisades märkningsbrister hos majoriteten av produkterna (fem stycken) då märkning på svenska helt eller delvis saknades. I fyra av de sex granskade produkterna påträffades växtsubstanser som enligt European Food Safety Authority (EFSA) kan vara potentiellt hälsofarliga och olämpliga i livsmedel.

Sammanfattningsvis visar resultatet av studien att det finns behov av att uppmärksamma TCM-produkter, främst med fokus produkters märkning och innehåll. Med anledning av detta kommer miljöförvaltningen under 2013 att genomföra ett projekt inom området med syfte att identifiera och kontrollera verksamheter som säljer denna typ av produkter, samt att analysera de produkter som säljs för att få svar på om de innehåller farliga substanser.

Bakgrund

Traditionell kinesisk medicin är ett samlingsnamn för flera sorters traditionella behandlingsmetoder och är en av världens mest omfattande läkekonster med sitt ursprung i Kina.

Traditionell kinesisk medicin är ett relativt outforskat område hos livsmedelskontrollen. Inför ett kommande projekt inom området år 2013 var det därför av intresse att få en uppfattning om i vilken utsträckning TCM-produkter säljs i Stockholms stad.

Majoriteten av de örtmediciner som för närvarande används i Sverige är inte godkända eller registrerade som läkemedel utan säljs som livsmedel. Med läkemedel menas att de innehåller läkemedelssubstanser eller har medicinska påståenden som lett till läkemedelsklassning. Kliniker och butiker som säljer TCM-produkter som livsmedel ska registreras som livsmedelsföretag och kontrolleras av den kommun där verksamheten bedrivs.

Syftet med studien var att kartlägga försäljningen av TCM-produkter, vanligt förekommande produkter samt granska ett antal produkter gällande märkning och innehåll.

Genomförande

Under studiens gång besöktes 15 verksamheter där 15 produkter valdes ut för granskning gällande märkning och innehåll. Sex av de utvalda produkterna föll inom ramarna för denna studie.

De växter och växtextrakt som förekom i produkterna jämfördes med ESCO-listan som är en sammanställning av växter och växtdelar som kan vara potentiellt hälsofarliga och olämpliga att använda i livsmedel. Produkternas märkning kontrollerades med avseende på de märkningskrav som framgår av Livsmedelsverkets föreskrifter om märkning och presentation av livsmedel.

Resultat

Bristfällig märkning konstaterades för majoriteten av produkterna gällande märkningskraven för livsmedel, framförallt kravet på svensk märkning som saknades på fyra av de sex granskade produkterna.

I fyra av de sex granskade produkterna påträffades substanser som finns listade i ESCO-listan. Att substanser finns listade i ESCO-listan behöver dock inte

innebära att produkterna är hälsofarliga. Däremot bör ytterligare överväganden göras vid en säkerhetsbedömning av produkterna.

Omfattningen av verksamheter som har försäljning av TCM-produkter i Stockholms stad bedöms vara ungefär 125 stycken baserat på resultatet av denna studie. Dessa verksamheter utgörs främst av asiatiska livsmedelsbutiker och kliniker som utför akupunktur och andra kinesiska behandlingsformer. Utöver dessa påträffades tre stycken internetbaserade webbshoppar med försäljning av TCM-produkter i Stockholms stad.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I många fall har det visat sig vara svårt att dra en gräns mellan vad som ska klassificeras som läkemedel eller livsmedel. Många produkter hamnar därmed i en gråzon beroende på bristfällig vetskap om produktens innehåll och effekt eller syftet med produkten. Med anledning av detta kommer läkemedelsverket konsulteras vid förvaltningens fortsatta arbete inom området.

Resultatet av studien visar att det finns behov av att uppmärksamma TCM-produkter gällande tillsyn av produkters märkning och innehåll, riskvärdering samt granskning av verksamheter som har försäljning av livsmedel utan att vara registrerade hos livsmedelskontrollen. Det är även viktigt att öka förståelsen hos livsmedelsföretagarna gällande deras ansvar om säkra produkter och korrekt märkning.

Miljöförvaltningen kommer under 2013 att genomföra ett projekt inom området med syfte att identifiera och kontrollera verksamheter som säljer denna typ av produkter, samt att analysera de produkter som säljs för att få svar på om de innehåller farliga substanser.

Slut.

Bilagor

Rapport: ” Kartläggning av traditionell kinesisk medicin i Stockholms stad”